

3) Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program *Škola šitá na míru* naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZV. Program je založen na principech kombinujících různé metody učení s cílem vytvořit co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí.

Školní vzdělávací program *Škola šitá na míru* vychází v souladu s RVP ZV z poznatků, že

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe
- mírou úspěchu je efektivita práce; pro ni je nutné se některé poznatky, zákonitosti a výchozí předpoklady prostě naučit, jiným je nutné porozumět
- k učení lze žáky motivovat a učinit je zajímavé a přiměřené jejich věku
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout pouze kombinací metod s přihlédnutím na individualitu jedince
- porozumění určitému jevu lze dosáhnout tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude naslouchat, pozorovat, provádět činnosti, hovořit o nich, argumentovat, vyslovovat závěry, tj. přijímat, objevovat dále předávat
- jednotlivým žákům je nutné dát přiměřený prostor pro učení, v závislosti na jejich individualitě, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu
- kvalitu vzdělávání určuje nejen množství poznatků, ale zejména jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život
- efektivitu vzdělávání je nutné měřit schopnostmi žáka řešit komplexně problémy, celkovým posunem žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji jeho osobnosti a dále pak i úspěšností žáka v dalším studiu
- vysokou motivaci vedoucí ke zvládnutí učiva a osvojení si kompetencí lze nejlépe dosáhnout vhodnou kombinací hodnotících stanovisek s převahou pozitivně laděných průběžných hodnocení u každého jednotlivce

Učení vede žáky ke spolupráci, podnikavosti a vynalézavosti a k využívání vlastní činnosti jako základního nástroje poznání.

Škola šitá na míru předkládá žákům v hotové formě jen nezbytně nutné základy, bez jejichž akceptování a zvládnutí není možný další efektivní rozvoj jedince. Vše ostatní by žáci měli získávat na základě činností, pozorování, pokusů – na základě objevování. Základní škola má rovnoměrně zaměstnávat jak rozum a paměť žáků, tak i jejich city a vůli. Kombinuje optimální množství vědomostí s důrazem na jejich kvalitu, propojenost a aplikovatelnost s rozvojem schopností žáků včetně schopností využívat různé pracovní metody a postupy tak, aby si žáci z vědomostí, schopností a dovedností vytvořili celek, který budou schopni uplatnit v dalším celoživotním vzdělávání i v dalším životě.

Zaměření školy

Škola je zaměřena na:

- rozšířenou výuku cizích jazyků
- práci s výpočetní a komunikační technikou
- sportovní aktivity
- nabídku mimoškolních aktivit a volitelných předmětů
- vytváření podmínek pro talentované žáky

- vytváření podmínek pro integrované žáky (pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami)
  - chceme učit žáky takovým znalostem a dovednostem, které budou moci dobře uplatnit v životě, tzn. budeme se více orientovat na činnostní učení se zaměřením na praxi. méně na encyklopedické poznatky
  - pro život v EU je nezbytné výrazně posílit výuku cizích jazyků a rozvíjet komunikační dovednosti, proto jsme se rozhodli navýšit počet hodin, ve kterých jazyky vyučujeme (jedná se o tři cizí jazyky – Aj, Nj a Rj)
  - chceme vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat využívání výpočetní techniky při výuce
  - chceme připravit podmínky pro přístup k PC a internetu ve všech učebnách
  - preferovat sportovní aktivity, vést žáky ke zdravému životnímu stylu a vytvářet přátelské klima ve škole
  - chceme vést žáky k dodržování stanovených pravidel (pravidel slušného chování, školního řádu, vlastních pravidel jednotlivých tříd)
  - chceme věnovat péči všem žákům a vytvářet podmínky pro jejich všestranný rozvoj
  - nechceme preferovat jen intelektuální nadání. ale chceme žákům nabídnout podmínky i pro rozvoj jiných druhů nadání (hudební, pohybové, estetické, manuální apod.)
  - provádět rozumnou integraci handicapovaných dětí
  - ve výuce chceme preferovat efektivní metody práce, tedy samostatné, skupinové, kooperativní a projektové vyučování, které vede žáky k týmové práci, spolupráci, pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
  - chceme pořádat soutěže školního charakteru, zúčastňovat se soutěží okresního a krajského charakteru
  - chceme rozvíjet silné stránky školy a odstraňovat to, co považujeme za nedostatky
  - chceme připravit naše žáky tak, aby měli dobrou šanci uspět v životě

Výchovné a vzdělávací strategie školy

Cíl /vedoucí k rozvoji klíčových kompetencí/	Co děláme pro rozvoj klíčových kompetencí	Jakými prostředky toho dosahujeme
1. umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání	▪ zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků ▪ zařazujeme metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešení a závěrům sami ▪ rozvíjíme tvořivost ▪ vedeme žáky k sebehodnocení ▪ umožňujeme žákům zažít úspěch	- problémové úlohy - kooperativní výuka - projektové vyučování - dlouhodobá pozorování - exkurze - nabídka opravných testů, individuální konzultace, práce s chybou - referáty - hodnocení a sebehodnocení (osobní portfólio žáka, plán osobních cílů, reflexe pocitů, prezentace)
2. podněcovat žáky k tvořivému a kritickému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů	▪ výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problémů, aby k závěrům docházeli sami, aby svá řešení dokázali obhájit ▪ doporučujeme žákům materiály a zdroje, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení	- kooperativní výuka - skupinové vyučování - problémové úlohy z praktického života - spoluúčast na projektech, soutěžích - prezentace názorů ve školním časopise - příprava aktivit pro mladší žáky (dětský den, sportovní den, karneval, dopravní výchova, soutěže) - nabídka opravných testů

		- hodnocení a sebehodnocení - školní žákovská rada - reflexe činností, pocitů a prožitků - argumentace
3. vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci	▪ vytváříme příležitosti pro vzájemnou komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu ▪ učíme žáky vhodnou formou obhajovat svůj vlastní názor a naslouchat názorům jiných	- kooperativní výuka - diskuze - komunitní kruh - reflexe - dramatizace - ankety, příspěvky do školního časopisu a regionálního tisku - relace do školního rozhlasu - prezentace života žáků, tříd a školy - celoškolské projekty - zájmové vyučování, soutěže - školní oslavy - komunikace s jinými školami - hodnocení a sebehodnocení
4. rozvíjet u žáků schopnosti spolupracovat v týmu, respektovat práci a úspěchy druhých, vést žáky k pozitivní představě o sobě samém	▪ učíme žáky základům kooperace a týmové práce ▪ vedeme žáky k odpovědnosti za svá rozhodnutí, rozvíjíme zdravé sebevědomí každého žáka ▪ vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy	- skupinová práce (střídání rolí ve skupině) - vzájemná spolupráce při učení - kooperativní učení - praktická cvičení a úkoly - projekty - zájmové aktivity - školní časopis a školní oslavy - hodnocení a sebehodnocení
5. připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné	▪ vedeme žáky k respektování dohodnutých pravidel chování ▪ učíme žáky samostatně se rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí ▪ respektujeme individuální rozdíly mezi žáky	- skupinová práce - kooperativní učení - projektové vyučování - reflexe činností a pocitů - prezentace - ekologické projekty (třídění

osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti	▪ seznamujeme žáky s kulturními tradicemi a historií naší a jiných národů ▪ vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí ▪ zapojujeme žáky do kulturních a sportovních soutěží	odpadů, ekologie jako samostatný předmět) - exkurze - charitativní iniciativa (adopce na dálku, adopce zvířat) - školní žákovská rada, školní oslavy - spolupráce s jinými školami, soutěže, olympiády - hodnocení a sebehodnocení - respektování řádu a autority
6. pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	▪ vedeme žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků ▪ vedeme žáky ke spolupráci, hodnocení úspěšnosti, dosažení cíle, k objektivnímu sebehodnocení ▪ umožňujeme diferencované výkony podle individuálních schopností ▪ sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků a oceňujeme jejich pokrok ▪ vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů, techniky, k dodržování daných pravidel	- samostatná práce - skupinová práce - kooperativní výuka - projektové vyučování - problémové úlohy - exkurze, besedy - práce s chybou - výchova k volbě povolání - nabídka kroužků a zájmových útvarů - možnost výběru volitelných předmětů - zapojení žáků do organizace školy, školních akcí - hodnocení a sebehodnocení (osobní portfolio žáka, plánování osobních cílů, reflexe pocitů, aktivní řešení problémů) - prezentace, výstavy

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky žáků se specifickými poruchami učení a chování

Na škole je dlouhodobě zajištěna vysoká úroveň péče o žáky s SPU. Dva pedagogičtí pracovníci I. stupně mají magisterské vzdělání v oboru speciální pedagogika, a další pedagog je absolventem specializace na specifické poruchy učení a chování. I ostatní pedagogové I. stupně mají zkušenosti v této oblasti.

Škola tak zajišťuje:

- vytipování dětí, které by v budoucnu mohly speciální péči potřebovat

- ve spolupráci s rodiči odesílání žáků k vyšetření do pedagogicko psychologické poradny
- v případě potvrzení SPU nebo jiné speciální vzdělávací potřeby pak škola zajišťuje:
  - individuální integraci v běžných vyučovacích hodinách s využíváním speciálních pedagogických metod a postupů
  - speciální reedukační péči v rozsahu 2 hodin týdně realizovanou dyslektickými asistentkami (dvě dysl as., každá jednu hodinu týdně)
  - vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu podle § 18 zákona 561/2004 Sb. (Školský zákon)

Součástí péče o žáky s SPU je i poradenská a konzultační činnost ve vztahu k rodičům, schůzky se speciálními pedagogy a psychology z ped. psychologické poradny, organizační opatření směřující k lepšímu zvládnutí učiva (doučování, konzultace, atd.), případné poskytování speciálních pomůcek (případně i slovní hodnocení žáků v některých vyučovacích předmětech).

Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků (diagnostikovaných i nediagnostikovaných) probíhá metodami obohacování a urychlování.

a) Obohacování

Cílem obohacování je učivo prohloubit, rozšířit a obohatit o další informace, ale také stimulovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma nabízí. Vzdělávací program *Škola šitá na míru* je obohacován v souladu s přiměřeností věku žáka, vytvářejí se podmínky pro tvořivost a zabránění stereotypu ve vyučovacích hodinách. Pedagogové při obohacování učiva vybírají komplexní a abstraktní témata, která respektují povahu myšlení žáků. Obohacování učiva je zaměřeno zejména na rozvoj vyšších mentálních procesů a rozvoj tvořivosti. Důraz je kladen především na řešení problémových úloh žákem, na strategii plánování řešení úloh a na rozvoj strategií myšlení.

Obohacování vzdělávání probíhá ve 4 rovinách:

- větší záběr rozšiřování učiva při postihování mezioborových vztahů
- prohlubování učiva o další podrobnosti a detaily
- obohacování učiva nad rámec vzdělávacího programu
- individuální rozvoj specifických zájmů nadaných žáků

Při obohacování učiva je kladen důraz na pestrost didaktického zpracování, na volbu vhodných aktivizujících výukových metod, na využívání komplexních metod a na využívání práce s různými médii.

b) Urychlování

Cílem urychlování výuky je umožnit nadaným dětem rychlejší postup v jednom nebo ve více předmětech. Metoda akcelerace je využívána pouze při dosažení potřebné úrovně sociální zralosti žáka a se souhlasem školského poradenského zařízení a zákonného zástupce žáka. Akcelerace zahrnuje dvě základní varianty:

- předčasný vstup do vzdělávacího procesu daného stupně vzdělávání
- urychlení procesu vzdělávání nadaného žáka

Další speciální vzdělávací potřeby žáků (například v důsledku konkrétního zdravotního postižení) škola řeší s maximální vstřícností a s ohledem na konkrétní potřebu žáka.